

Rådsmøte nr. 6/2023

Dato: 05.12.2023, klokken 10.00-15.00

Sted: Spekter, Fridtjof Nansens vei 19, 0369 Oslo

Faste saker

Sak A	Godkjenning av møteinnkalling	<i>Vedtak</i>
Sak B	Godkjenning av dagsorden	<i>Vedtak</i>
Sak C	Referat fra rådsmøte	<i>Vedtak</i>
	Saksdokumenter: 1. Protokoll fra rådsmøte 24.10.2023	

Ordinære saker

Start	Slutt	Totalt	Saksnr.	Tittel	Sakstype
10:00	10:05	00:05		Velkommen og godkjenning av saker	
10:05	11:35	01:30	D-43	Melding til Stortinget om høyere yrkesfaglig utdanning	Diskusjon
11:35	11:40	00:05	O-41	AU orienterer	Orientering
11:40	11:50	00:10	V-42	Budsjett 2024	Vedtak
11:50	12:30	00:40		<i>Lunsj</i>	
12:30	13:00	00:30	D-44	Kunstig intelligens	Diskusjon
13:00	13:30	00:30	O-45	Studiebarometer for fagskolestudenter	Diskusjon
13:30	13:40	00:10	V-46	Nasjonalt senter for yrkesfag	Vedtak
13:40	14:00	00:20		<i>Pause</i>	
14:00	14:15	00:15	V-47	Implementering av nasjonale planer	Vedtak
14:15	14:35	00:20	O-48	Balansekunst	Orientering
14:35	14:50	00:15	V-49	Arbeidsgruppe for fagfolk for fremtiden	Vedtak

Referat rådsmøte 24.10.2023**Til stede**

Arvid Ellingsen	LO
Anja Johansen	FFF
Bente Sjøgaard	YS
Thea Tuset	ONF
Målfrid Rønnevik	NHO
Trond Bergene	Spekter
Ketil Solbakke	HØY
Ingrid Marie Aarre	ONF
Adeline Berntsen Landro	HØY
Thea Forsberg	KS
Heidi Møller Strand	FFF
Kristin Vik	Utdanningsforbundet
Tord Hauge	NHO
Helene Ytteborg	Virke
Lars Runar Zahl-Jensen	KS
Kari Olstad	FuN

Ikke møtt

Trine Røssevold	NFFL
Trude Tinnlund	LO

Observatører

<i>Ernst Sundt</i>	<i>Fagråd digitale og kreative</i>

Gjester

Trond Morten Trondsen	SHoT
Inger Marie Skinderhaug	Kunnskapsdepartementet
Carl Endre Espeland	Kunnskapsdepartementet
Lea Fuglestad	Kunnskapsdepartementet
Kristoffer Vestnes	Kunnskapsdepartementet
Pernille Ziegler	Kunnskapsdepartementet

Fra sekretariatet:

Margareth Haukås	HK-dir
Kjersti Hopland Kvåle	HK-dir

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Dagsorden

Sak A – Innkalling – godkjent

Sak B – Dagsorden – Godkjent med følgende endringer, sak O-41 små fag og O-42 balansekunst ble strøket fra sakslisten for å bruke mer tid på diskusjonssak D-38.

Sak C – Referat fra rådsmøtet 14.09.2023 – godkjent

O-33/23 AU orienterer

- Antall studenter har passert 30 000
- Det kom 500 nye studieplasser i statsbudsjettet
- Rektormøte arrangeres 7. november, med innslag fra studenter, partene og de nasjonale fagrådene. Målet med møte er dialog og innspill.
- Rapport om nasjonalt senter for yrkesfag er publisert, les mer her: [Nyhets sak](#)
- AU har vært i møte med statsråd Sandra Borch. I møtet presenterte AU rådet, sektoren, myter og sannheter og prioriteringer.

O-34/23 Status regnskap 2023

AU orienterte om rådets budsjett per. 15. oktober 2023. Tallene viser at det ikke er planlagt aktiviteter for ca. 253 000 kr. Ubrukte midler blir returnert til KD.

D-35/23 Budsjett 2024

Rådet diskuterte foreslåtte budsjettposter for 2024. Herunder en videreføring av rektormøte og midler til en felles aktivitet for de nasjonale fagrådene. Rådsmedlemmene bes spille inn aktiviteter som bør prioriteres i kommende år. Saken settes opp som vedtakssak i rådsmøte 6. desember.

V-36/23 Møteplan 2024

Rådet vedtok følgende møter for 2024:

Møte	Dato	Møteform
Rådsmøte 1 + workshop nytt råd	Tirsdag 23. januar	Fysisk
Rådsmøte 2	Tirsdag 12. mars	Fysisk
Rådsmøte 3	Tirsdag 23. april	Digitalt
Rådsmøte 4 studietur innenlands	Tirsdag 4.- 5. juni	Fysisk
Rådsmøte 5	10. september	Fysisk
Rådsmøte 6	Tirsdag 22. oktober	Digitalt
Rådsmøte 7	Tirsdag 3. desember	Fysisk

O-37/23 Studentenes helse- og trivselsundersøkelse - SHoT

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Leder for SHoT-undersøkelsen, Trond Morten Trondsen orienterte om resultatene fra SHoT tilleggundersøkelse 2023. Det er registrert en økning i psykiske lidelser, dette er bakgrunnen for en tilleggundersøkelse og hovedformålet er å kartlegge hvordan studentene har det.

Undersøkelsen ble gjennomført i januar/februar og svarprosenten var på 63,7 %. Det ble brukt et standardisert intervju for å måle psykiske lidelser (CIDI), utarbeidet av WHO. Det er første gang intervjuet gjennomføres digitalt. For å validere undersøkelsen er det også gjennomført fysiske intervju. Studentene skårer dårligere enn resten av populasjonen på rus og psykisk helse. Det er særlige utfordringer i Oslo. Det er ikke tatt frem tall fra fagskolestudenter, men SHoT ser på hvordan dette kan gjøres i fremtiden.

D-38/23 Evaluering av Fagfolk for fremtiden

Adeline B. Landro, presenterte punkter til diskusjon.

Rådet vil i tilbakemeldingene på anbefalingene i evaluering av Fagfolk for fremtiden arbeide for å synliggjøre at likhet er bra, men at mangfold også er viktig. Sektoren må unngå å gå i samme retning som høyskolene. I tillegg vil rådet fokusere på å tydeliggjøre skillet mellom videregående skole og fagskole, samt grensen mellom sekundært og tertiært nivå. Rådet vil også jobbe videre med studenthelse, studentvelferd og læringsmiljø. Finansiering, gratisprinsippet og nasjonale vs. regionale kompetansebehov.

I anbefalingen om å klargjøre de nasjonale fagrådenes rolle vil rådet blant annet legge opp til felles aktiviteter. Det er behov for å synliggjøre fagrådene i tillegg til tydeligere forventninger om leveranser til Nasjonalt fagskoleråd.

Rådet konkluderte ikke med tanke på anbefalingen om navnebytte.

D-39/23 Melding til Stortinget om høyere yrkesfaglig utdanning

Etter innledning fra KD diskuterte rådsmedlemmene følgende spørsmål:

Hvilke konkrete endringer må gjøres for at fagskolene på best mulig måte får mer forutsigbar finansiering?

Er det ønskelig å fjerne muligheten for at fagskolene kan ta skolepenger for utdanningstilbud med statlig driftstilskudd selv om dette vil gi mindre handlingsfrihet for fagskolene?

Hvordan kan vi imøtekomme utfordringene ved en rask vekst i fagskolesektoren?

KD tok innspillene med i det videre arbeidet med meldingen.

KD ønsket også innspill på spørsmål som er relevant å stille sektoren. Rådet spilte inn tema som dimensjonering av UH, sett i sammenheng med HYU, og balanse mellom akademisk og høyere yrkesfaglig utdanning. I tillegg til digital infrastruktur, læringsmiljø og sammenheng mellom finansiering og fagskolenes hovedoppdrag.

D-40/23 European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS)

Arvid Ellingsen orienterte om rapport fra arbeidsgruppen som har jobbet med ECTS.

Arbeidsgruppen får støtte for synspunktene i rapporten av rådets medlemmer. ECTS handler om anerkjennelse av høyer yrkesfaglig utdanning. Rapporten blir sendt til språkvask, oversendes deretter Kunnskapsdepartementet og publiseres på rådets nettside. Arbeidsutvalget ser på muligheten for å øke oppmerksomheten rundt overrekkelse til KD.

Referat slutt

Saker rådsmøte 5. desember

D-41/23 Melding til Stortinget om høyere yrkesfaglig utdanning

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Kunnskapsdepartementet

Sak: [D-41/23](#)

Bakgrunn

KD jobber med en melding til Stortinget om høyere yrkesfaglig utdanning som legges frem senest våren 2025. KD ønsker å høre fra medlemmene i Nasjonalt fagskoleråd om muligheter og barrierer for internasjonalisering i høyere yrkesfaglig utdanning.

Norge er et innvandrerland i den forstand at det både er et attraktivt land for midlertidig arbeidsinnvandring, men også for permanent bosetting. Ifølge SSB (2023) vil andelen innvandrerbefolkning i Norge vokse i årene fremover. I dag står utenlandsk arbeidskraft for over 20 prosent av sysselsettingen i Norge. Samtidig er vår fremtidige tilgang på utenlandsk arbeidskraft usikker på grunn av ulike demografiske, økonomiske og geopolitiske forhold. Norge er tjent med at innvandrerbefolkningen bidrar med sin arbeidskraft og kompetanse. Vi vet at innvandrere som tar norsk utdanning har et bedre arbeidsmarkedsutfall. Høyere yrkesfaglig utdanning kan derfor bidra til bedre integrering i det norske arbeidslivet, samtidig som innvandrere kan bidra til å møte arbeidslivets kompetansebehov. Det er viktig å sikre at innvandrere bygger videre på sin kompetanse blant annet ved å ta høyere yrkesfaglig utdanning. På den måten sikrer man også arbeidslivet og samfunnet den kompetansen som trengs.

Spørsmål 1: Hvilken rolle spiller fagskolene i mobilisering av flere med utenlandsk bakgrunn? Hvordan kan vi få flere med utenlandsk bakgrunn til å velge høyere yrkesfaglig utdanning?

For å løse oppgaver i et arbeidsliv som er i endring, påvirket av globale trender og internasjonale markeder, må fagskolene være i stand til å rette blikket utover. Internasjonalisering bør gjøre utdanningene mer relevante for eksisterende og nye næringer og oppgaver, og bidra til studentenes læring.

Spørsmål 2: Hvordan utveksler fagskolene erfaring med internasjonalisering seg imellom, og hvordan dra nytte av hverandres internasjonalisering (finne relevante samarbeidsparter, samarbeid mellom fagskoler, utarbeidelse av prosjektsøknader mfl.)? Hvilke samarbeidsarena eller verktøy trengs? Hvilken informasjon bør gjøres tilgjengelig?

Spørsmål 3: Hvilke land er mest relevante å se til når det gjelder samarbeid med andre lands utdanningsinstitusjoner, andre lands næringsliv eller tematiske prosjekter?

O-42/23 AU orienterer

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU

Sak: [O-42/23](#)

Bakgrunn

Fast post på programmet.

V-43/23 Budsjett 2024

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU

Sak: [V-43/23](#)

Bakgrunn

Rådet diskuterte forslag til budsjett i oktobermøte. AU foreslår følgende budsjettet for 2024:

Nasjonalt fagskoleråd 2024 - budsjett forslag		
Driftsinntekter		kr 3 000 000
Driftskostnader	Beskrivelse	
Lønn og sosiale kostnader	Løpende	kr 2 035 000
Møter	Januar-juni	kr 80 000
	Juli - desember	kr 80 000
Studietur	September	kr 300 000
Drift av nettside*	Løpende	kr -
Rektormøte**	November	kr 150 000
Utredning		kr 270 000
Nasjonale fagråd***	Løpende	kr 85 000
Sum andre driftskostnader		kr 3 000 000
Balanse		kr -

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

*nettsiden driftes av HK-dir og rådet blir ikke fakturerer for arbeidet. 20 000 foreslås overført til utredning.

**videreføring av rektormøte, som en aktivitet som kan gå annethvert år, men gjerne første året i perioden til nytt fagskoleråd

*** Nytt fagskoleråd kan gå i dialog med fagrådene om det er behov for budsjett til diverse aktiviteter i tråd med mandat, gjerne felles aktiviteter på tvers av fagrådene.

Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråd vedtar foreslått budsjett for 2024.

D-44/23 Kunstig intelligens

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU / Nasjonalt fagråd for digitale og kreative fag

Sak: [D-44/23](#)

Bakgrunn

En septemberdag i 1998 ble Google startet opp. I kjølvannet av dette oppstod fenomenet «å google».

Fantastisk å få tilgang til en digital gravemaskin som kunne forsere milliarder av kilder på leting etter akkurat det vi ønsket å finne. Dokumenter, nettsider, artikler, publikasjoner, tekster, dikt, sitater, eksempler på sangtekster til konfirmasjon, taler til bryllup for å nevne noe.

Men, etter en tid fant vi ut at det ikke er greit at «alt» er tilgjengelig for alle alltid. Da måtte vi selv lære oss om, og bli bevisst på hva vi bør gjøre tilgjengelig, i hvilken form og i hvilke kanaler. Opphavsrett, viktighet av kildehenvisninger og bevissthet på ulike typer personopplysninger er blitt dagligdags for oss alle.

Kunstig intelligens (KI) er nå noe som vi alle må forholde oss til fremover. Fagrådet for Digitale og kreative fag ser for seg at KI vil bringe frem en rekke muligheter samtidig som en rekke utfordringer. Det som kanskje er vanskeligst er å få oversikt over alle områdene hvor KI vil gjøre seg gjeldende, i hvilken form, hva mulighetene og potensielt utfordringer med tilhørende konsekvenser kan bli, samt også om det er mulig å forberede seg på dette.

Per i dag vet nok ingen hvor KI mulighetene og evt utfordringene vil ende, men alle vet vi må være om bord på dette toget.

For å ta et første steg, og i lys av at vi vet at KI blant annet kan finne, tolke, anvende og skape informasjon, har vi invitert Eirik Gulbrandsen fra Datatilsynet til å innlede litt om trender i KI verden vi bør være oppmerksomme på.

Spørsmål til diskusjon:

1 – Skal/bør NFR (og derunder fagrådene) utarbeide en strategi/posisjon i forhold til KI?
Hva skal/bør den i så fall omfavne?

2 – Hvordan kan sektoren dra nytte av den samlede kompetansen (inkludert nettverkene) i NFR og fagrådene for å sikre at KI ikke bare blir utfordringer, men heller muligheter for fagskolene?

D-45/23 Studiebarometeret for fagskolestudenter

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: NOKUT, Kristoffer Fretland Øygarden

Sak: [D-45/23](#)

Bakgrunn

I 2018 gjennomførte NOKUT for første gang en nasjonal undersøkelse om studiekvalitet. Et viktig mål med undersøkelsen er å gi fagskolene nyttig informasjon som de kan bruke i sitt interne kvalitetsarbeid, men også å utvikle en kunnskapsbase som NOKUT og andre myndigheter kan bruke for å styrke arbeidet med kvalitetsutvikling i fagskolesektoren. I 2023 inngår cirka 24 000 fagskolestudenter på 800 utdanningstilbud ved 56 fagskoler i undersøkelsen. Undersøkelsen foregikk i tidsrommet 17. april til 16. mai 2023. Kristoffer Fretland Øygarden orienterer om årets resultater.

V-46/23 Nasjonalt senter for yrkesfag

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU

Sak: [V-46/23](#)

Bakgrunn

Regjeringen besluttet å nedsette en arbeidsgruppe med representanter for partene i arbeidslivet.

Arbeidsgruppen har i første omgang utredet tiltak for hvordan målet om et nasjonalt senter for yrkesfag kan bli realisert, herunder hvilke fordeler og ulemper et slikt senter vil ha.

Arbeidsgruppen har søkt å finne svar på er hvilket formål og hvilke oppgaver et senter kan ha som styrker dagens organisering av fag- og yrkesopplæringen. Det er flere områder som kan legges til et nasjonalt senter, for eksempel innenfor rådgivning, forskning og utrednings- og utviklingsarbeid. Arbeidsgruppen har sett hen til erfaringer fra både nasjonale og internasjonale sentra. AU orienterer om arbeidsgruppens anbefaling.

Les rapporten om et nasjonalt senter for yrkesfag her: [Rapport](#)

Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråd støtter flertallets anbefaling i rapporten og sender sin tilslutning om et nasjonalt senter for yrkesfag til Kunnskapsdepartementet.

V-47/23 Implementering av Nasjonale planer

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Styringsgruppen ved Adeline B. Landro

Sak: [V-47/23](#)

Bakgrunn

Nasjonalt fagskoleråd har over en treårsperiode ledet arbeidet med å revidere planer innen tekniske fag og helse- og oppvekstfag. Totalt har 39 planer og tre redskapsemner blitt revidert av sektoren. De siste planene ferdigstilles i desember 2023 og publiseres tidlig i 2024.

Nasjonale planer er veiledende rammer som skal bidra til at tilsvarende fagskoleutdanninger holder lik kvalitet og innhold. De er et viktig inspirasjonsgrunnlag for fagskolenes utvikling av egne studieplaner som er tilpasset lokale og regionale behov, men det er fagskolenes egne studieplaner som utgjør det faglige grunnlaget for akkreditering fra NOKUT.

Styringsgruppen ser behov for å bidra til å sikre en god implementering av planene i sektoren og foreslår med dette en ettårig avslutningsfase for å sikre dette. I denne avslutningsfasen vil det være fokus på praktisk bruk av planene, spredningsaktiviteter og evaluering av arbeidet som er utført i perioden 2020-2023.

Kunnskapsdepartementet har, med forbehold om vedtak i Stortinget, gitt signaler om at det kan bli tildelt tilleggsmidler til Nasjonale planer for budsjettåret 2024 med mål om å sikre en god avslutning av det flerårige prosjektet.

For implementering av planene og oppfølging av evaluering, både av prosessen og av mottakelsen av planene, har styringsgruppen utarbeidet følgende forslag til budsjett:

Budsjett 2024	
Implementering av planer	Kr 1 000 000
Tilgjengeliggjøring av planer	Kr 400 000
Evaluering, kartlegging og oppfølging	Kr 1 000 000
Totalbudsjett	Kr 2 400 000

Finansiering	
SB2024	kr 2 100 000
Overføring fra 2023	kr 300 000

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Totalbudsjett	kr 2 400 000

Implementering av nasjonale planer

For at de nasjonale planene skal spille den rollen som de er tenkt i arbeidet med kvalitetsheving- og sikring av utdanningene, er det viktig med en felles forståelse av statusen for nasjonale planene og forholdet mellom de nasjonale planene, den enkelte skoles studieplaner og lokale undervisningsplaner i dette arbeidet. Felles kontaktpunkt mellom fagskolene og fagmiljø, samt rom for sektoren å etablere tverrfaglige samarbeid, er derfor en sentral del i implementering av planene. Dette kan gjøres ved å arrangere arbeidsverksted, seminar, koordinering av nettressurser og lignende. Fra styringsgruppen og arbeidsgruppene etterlyses det mer kontinuerlig kontakt med NOKUT ved utarbeidelse og bruk av læringsutbyttebeskrivelser, dette kan da inkluderes i aktivitetene nevnt.

Tilgjengeliggjøring av planer

Nasjonale planer skal være overordnede, veiledende rammer, som fagskolen kan ta i bruk i sitt lokale studieplanarbeid. De nasjonale planene bør derfor være tilgjengelig som bruksdokument, som kan brukes aktivt og inspirere til lokale tilpasninger i den enkelte fagskoles studieplan. Dette omfatter da publisering på nettsidene til Nasjonalt Fagskoleråd, samt tydelig kommunisering av begrepene nasjonale planer og studieplaner. Posten dekker også oppfølging av kartleggingen, og agering på eventuelle behov den avdekker.

Evaluering og kartlegging

Det er investert betydelig ressurser, i form av både midler og arbeidstimer, til revidering av de nasjonale planene de siste årene. Det er derfor ønskelig å gjennomføre en evaluering av både bruk og nytte av de nye nasjonale planene. Posten dekker kostnader knyttet til evaluering og kartlegging, samt HK-dirs koordinering og oppfølging av undersøkelsen.

Styringsgruppens anbefaling

Nasjonale planer har vært et omfattende prosjekt som har skapt mye positiv aktivitet og faglig engasjement i sektoren. Fagspesialister fra hele landet, fra offentlige og private fagskoler og fra arbeidslivet, har deltatt i arbeidsgrupper og referansegrupper, og sektoren som helhet har vært involvert i høringsrunder og innspillsmøter underveis i arbeidet.

Flere andre fagretninger har ytret behov for revidering eller opprettelse av nasjonale planer. Da prosessen er omfattende og ressurskrevende, anbefaler styringsgruppen at det arbeides videre med implementering av reviderte planer og en evaluering av bruk og nytteverdi, før et eventuelt videre arbeid settes i gang med nye nasjonale planer.

Forslag til vedtak:

Nasjonalt fagskoleråd ser positivt på det videre arbeidet med Nasjonale planer i 2024, og gitt et positivt budsjettvedtak ber styringsgruppen og HK-dir følge opp siste del av prosjektet slik det er forelagt for rådet.

O-48/23 Balansekunst

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Helene Ytteborg

Sak: [O-48/23](#)

Bakgrunn

Hvordan og hvorfor beskrive kompetanse som bygges opp i arbeidslivet? Kompetanse bygges gjennom hele livet. Gjennom utdanning, mens vi er på jobb og gjennom livet generelt. Men det er ikke alltid lett å sette ord på den kompetansen en har. I utdanningene har vi standarder som mange forstår og verdsetter. I arbeidslivet har det ikke vært så lett. I fremtidens arbeidsliv må alle kunne anerkjennes for den kompetansen de har. Virke ledet et prosjekt, i samarbeid med NHO, LO og YS, for å gi ansatte i handelen et verktøy for å beskrive hva de kan og kunne formidle dette på en forståelig måte til andre. Dette ble presentert i rapporten «Balansekunst» i 2018, som et første steg på veien mot en ny måte å tenke kompetanse på. Helene Ytteborg (Virke) orienterer.

V-49/23 Fagfolk for fremtiden

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsgruppen ved Arvid Ellingsen

Sak: [V-49/23](#)

Bakgrunn

En arbeidsgruppe nedsatt av Nasjonalt fagskoleråd har vurderer veien videre for anbefalingene fra evalueringen av stortingsmeldingen «Fagfolk for fremtiden». Arbeidsgruppen har bestått av Adeline Landro (HØY), Kim Terje Loraas (ONF), Målfrid Rønnevik (NHO) og Arvid Ellingsen (LO). Arbeidsgruppens vurderinger er vedlagt saksdokumentene og Arvid Ellingsen presenterer i rådsmøte.

Forslag til vedtak:

Nasjonalt fagskoleråd følger opp arbeidsgruppen sine anbefalinger knyttet til evalueringen av stortingsmeldingen – Fagfolk for fremtiden.

Oppfølging av Deloitte sin sluttrapport

Evaluering av stortingsmeldingen Fagfolk for fremtiden

Anbefaling fra arbeidsgruppe nedsatt av Nasjonalt fagskoleråd

Evaluering av tiltakene

Deloitte har skrevet en omfattende sluttrapport der de har evaluert stortingsmeldingen Fagfolk for fremtiden.¹ I konklusjonen skriver de at fagskolesektoren har vært gjennom en positiv utvikling de senere årene. I stor grad tilskrives dette tiltak som fremgår av fagskolemeldingen, samt den oppmerksomhet rundt sektoren som blant annet fagskolemeldingen har bidratt til. Det er nå kun et fåtall av tiltakene i fagskolemeldingen som ikke er fulgt opp.

Arbeidsgruppen i Nasjonalt fagskoleråd vil her trekke frem to av tre tiltak som ikke er fulgt opp. Regjeringen har ikke fulgt opp tiltaket som går på universiteter og høyskoleers behandling av fritakssøknader fra fagskolekandidater. Dette kan få konsekvenser for når fagskolestudenter går over til en høyere utdanning på et universitet eller en høyskole og søker godkjenning og fritak. Regjeringen har heller ikke fulgt opp tiltaket om å innføre et dialogmøte om fagskoleutdanning som en møteplass mellom Kunnskapsdepartement og regionene. Samtidig har Kunnskapsdepartementet deltatt på flere møter i Fylkesutdanningsdirektørens nettverk (FKU).

Arbeidsgruppen vil vise til at Nasjonalt fagskoleråd ved flere anledninger har tatt opp spørsmålet om overgangsordninger og fritak. Dette har vært en prioritert sak for rådet i lang tid. Det er derfor beklagelig at dette ikke har blitt fulgt opp, etter at det ble foreslått som et tiltak i fagskolereformen. Arbeidsgruppen vil videre vise til at Nasjonalt fagskoleråd påpekte at Stortingsmeldingen «Fagfolk for fremtiden» hadde en utilstrekkelig gjennomgang av forholdet mellom departement og fylkeskommune i forhold til utvikling av en fagskolepolitikk. I tillegg hadde meldingen ingen referanse til Fylkesutdanningsdirektørens nettverk, som er det viktigste nettverket i fylkene for behandling av saker som går på utdanning. Nasjonalt fagskoleråd etterlyste derfor en bedre oppfølging av den fremtidige utformingen av fagskolepolitikken, i skjæringspunktet mellom stat og fylkeskommune.

Arbeidsgruppen mener på bakgrunn av dette følgende:

- Nasjonalt fagskoleråd bør ta kontakt med Kunnskapsdepartementet for å be de følge opp (I) behandling av fritakssøknader fra fagskolekandidater som velger å gå videre på høyere utdanning og (II) innføre et dialogmøte om fagskoleutdanning som en møteplass mellom Kunnskapsdepartementet og regionene, der også Nasjonalt fagskoleråd med partene i arbeidslivet og fagskolene får delta.
- På det første møtet i Nasjonalt fagskoleråd i 2024 bør det på workshop diskuteres hvilke konsekvenser det kan få for fagskolene at disse to tiltakene ikke er fulgt opp.

¹ [Evaluering av fagskolemeldingen. Sluttrapport \(deloitte.com\)](#)

Nye forslag til fremtidige tiltak (fra Deloitte)

Deloitte skriver i sin sluttrapport at med bakgrunn i de undersøkelsene som er gjort, og de vurderingene som fremkommer av rapporten, mener Deloitte det er behov for å iverksette **flere** tiltak for å styrke utviklingsarbeidet og måloppnåelsen i sektoren ytterligere.

Evaluering av fagskolemeldingen. Nedenfor presenteres derfor en punktvis oppsummering av Deloittes anbefalinger.

1. Fylkeskommunenes ansvar for sektoren - som eier, forvalter og som ansvarlig for regional kompetansepolitikk - bør avklares og tydeliggjøres

Arbeidsgruppen viser til manglende utført tiltak og mener at en del av løsningen på dette tiltaket vil være å etablere et dialogmøte om fagskoleutdanning som en møteplass mellom Kunnskapsdepartementet og regionene. I tillegg vil arbeidsgruppen vise til at Nasjonalt fagskoleråd har tatt opp dette på tidligere rådsmøte, og gitt innspill til Kunnskapsdepartementet i denne saken. Bakgrunnen for dette var en henvendelse fra RFF og etterfølgende innledning i Nasjonalt fagskoleråd fra ledelsen ved Fagskolen Vestland.

Arbeidsgruppen vil også vise til at en offentlig utredning om fagskolene i 2014 anbefalte regjeringen å igangsette en prosess med det formål å overføre eierskapet av de offentlige fagskolene fra fylkeskommunene til staten. Utvalget foreslo at fagskolene bør organiseres som statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter.

Arbeidsgruppen vil vise til at fylkeskommunenes ansvar for regional kompetansepolitikk er forankret i flere stortingsmeldinger og i regjeringens egen plattform. Fylkeskommunenes ansvar for regional kompetansepolitikk er derfor et punkt som er godt ivaretatt.

Utover dette mener arbeidsgruppen at en medvirkende årsak til at det har tatt tid å forme den fylkeskommunale forvaltningen av HYU på en god måte, har vært manglende ressurser til oppgaven. Samtidig har HK-dir styrket veiledningen av fylkeskommunene og etablert en møteplass for fylkeskoordinatorene. Nasjonalt fagskoleråd har også anbefalt at KD ser nærmere på muligheten for å gi juridisk rådgivning til fylkeskommunene og de fylkeskommunale fagskolene med tanke på eierskapsrollen og fagskolestyrets rolle, og at det lages en veileder for dette.

Arbeidsgruppen mener dette punktet er viktig å jobbe videre med, og at Nasjonalt fagskoleråd følger opp saken slik det er anbefalt.

2. Det bør arbeides videre for å identifisere hensiktsmessige og effektive samarbeidsformer og samarbeidsarenaer med relevant arbeids- og næringsliv, for å sikre høy grad av arbeidslivsrelevans

Arbeidsgruppen vil vise til ILO-konvensjonen av 23 Juni 1975 Nr. 142, der det heter at partene i arbeidslivet skal være med på å styre høyere yrkesfaglig utdanning når det gjelder «vocational guidance and vocational training». På alle nivåer er dette praktisert i dag. Fra Nasjonalt fagskoleråd (som partene leder), Fagrådene (der partene er i ledelsen) og til fagskolestyrene (der partene og relevant arbeids- og næringsliv er representert).

Arbeidsgruppen slutter seg til viktigheten av dette punktet, og mener det er viktig å jobbe videre med at for eksempel de nasjonale fagrådene blir en effektiv arena for samarbeid mellom fagskolesektoren og arbeidslivet. Nasjonalt fagskoleråd vil i kommende periode

arbeide videre med fagrådstrukturen og ta med seg utfordringene og mulighetsrommene som er beskrevet i memo fra fagrådslederne til Nasjonalt fagskoleråd datert 05.12.2023. Samtidig er partene i arbeidslivet og relevant arbeids- og næringslivet formelt representert på alle nivåer i dag (jfr mandatet til Nasjonalt fagskoleråd). Det er også en helt annen representasjon i høyere yrkesfaglig utdanning fra partene i arbeidslivet, sammenlignet med universitets- og høyskolesektoren.

Arbeidsgruppen mener at Nasjonalt fagskoleråd må jobbe videre med dette punktet, og særskilt se på mandat og retning for fagrådene.

3. Det bør arbeides videre med å styrke kunnskapsgrunnlaget i sektoren

Arbeidsgruppen vil her vise til at Nasjonalt fagskoleråd er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet for å gi råd til departementet i spørsmål om høyere yrkesfaglig utdanning i Norge. Arbeidsgruppen viser til at medlemmer i Nasjonalt Fagskoleråd også er representert i ulike styrer, råd og utvalg som jobber med å videreutvikle undersøker som er rettet mot studenter for å forbedre kunnskapsgrunnlaget.

Arbeidsgruppen vil også vise til det partssammensatte kompetansebehovsutvalget, som har levert en innstilling i mai 2022 om fremtidige kompetansebehov i fagskolesektoren.² I tillegg finnes det årlige undersøkelser om kompetansebehovene fra flere organisasjoner som NHOs kompetansebarometer og KS sin arbeidslivsmonitor.

Arbeidsgruppen mener dette punktet er viktig å jobbe videre med, men at det langt på vei er godt ivaretatt.

4. utfordringer knyttet til lang saksbehandlingstid hos NOKUT må følges opp

Arbeidsgruppen vil vise til at Nasjonalt Fagskoleråd har tatt opp dette i flere møter med både NOKUT og Kunnskapsdepartementet. Kunnskapsdepartementet har instruert NOKUT om å forprioritere søknader fra fagskolene, og det har redusert saksbehandlingstiden betraktelig. I tillegg har det vært en stor økning i antall fagskoler som søker om fagområdeakkreditering. Det vil på sikt også redusere saksbehandlingstiden.

Arbeidsgruppen mener dette punktet er viktig å jobbe videre med, men at det langt på vei er godt ivaretatt.

5. Det bør arbeides videre med tiltak som kan bidra til økt synlighet og til å sikre at høyere yrkesfaglig utdanning er et attraktivt utdanningsvalg

Arbeidsgruppen viser til forslaget om å se nærmere på studiepoeng, og støtter at dette blir fulgt opp av Kunnskapsdepartementet. Samtidig vil vi vise til at studiepoeng bare er en omfangsberegning av arbeidsmengde, og at det ikke sier noe om faglig innhold. Det bør

² <https://kompetansebehovsutvalget.no/wp-content/uploads/2022/06/KBU-temarapport-2022.pdf>

derfor ikke være knyttet usikkerhet til om et studiepoeng er et studiepoeng, ihht de anbefalinger for utregning av studiepoeng som brukes i både HYU og i UoH-sektoren.

Arbeidsgruppen viser til at Deloitte tar opp overgangsordninger og vi vil vise til tidligere kommentar om behovet for at dette følges opp bedre.

Arbeidsgruppen viser til at Deloitte foreslår å endre navnet til Nasjonalt Fagskoleråd, til at det får et navn der høyere yrkesfaglig utdanning inngår i navnet. Arbeidsgruppen vil vise til at Universitets- og høyskolerådet ikke har endret sitt navn, til tross for at det heter høyere utdanning. Arbeidsgruppen vil derfor ikke anbefale at Nasjonalt Fagskoleråd endrer navn.

Arbeidsgruppen slutter seg til kommentarene fra Deloitte når det gjelder viktigheten av å arbeide med å synliggjøre høyere yrkesfaglig utdanning, og opprettholde fokus på arbeidet med å styrke kunnskapen og informasjonen om høyere yrkesfaglig utdanning i offentlige karriereveiledningstjenester. I tillegg vil vi henvise til behovet for innplassering av fagskoleutdanning på et høyere nivå i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR), og i en egen parallell struktur. Det vil få stor betydning for synliggjøring av HYU.

Arbeidsgruppen mener at det som handler om synliggjøring og innplassering i NKR er et svært viktig punkt, som bør tas opp på workshop i nytt fagskoleråd i 2024.

6. Det bør arbeides for å sikre økt forutsigbarhet i sektoren

Arbeidsgruppen viser til at Nasjonalt Fagskoleråd har spilt inn det med innleid arbeidskraft og kortsiktig prosjektfinansiering i innspill til andre delrapport i evalueringen (Deloitte 2022). Arbeidsgruppen er kjent med at dette er en av flere problemstillinger i arbeidet med fremtidig stortingsmelding i høyere yrkesfaglig utdanning.

Arbeidsgruppen mener dette punktet er viktig å jobbe videre med, men at det langt på vei er godt ivaretatt.

7. Det bør arbeides for å tydeliggjøre og avklare hva fagskolesektoren skal være i fremtiden

Arbeidsgruppen vil ta sterk avstand fra påstanden fra Deloitte om at det er strekk i laget i fagskolesektoren når det gjelder innplassering i NKR og fremtidig måloppnåelse. Etter det arbeidsgruppen kjenner til, er det tverrpolitisk oppslutning om dette, og Nasjonalt fagskoleråd har enstemmig anbefalt en høyere innplassering av relevante fagskoleutdanninger i NKR.

Arbeidsgruppen viser til Deloitte sin problematisering av undervisningstimetall i høyere yrkesfaglig utdanning, med hensyn til hva som er en hensiktsmessig utvikling og hva undervisningstimetall betyr – eller ikke betyr – for kvaliteten i utdanningen. Dette er en viktig problemstilling, men den må avklares i forhandlinger sentralt og lokalt mellom partene i fagskolesektoren.

Arbeidsgruppen vil for øvrig vise til at formuleringen av dette tiltaket fra Deloitte sin side er svært viktig, og må få avgjørende plass i det fremtidige arbeidet med ny stortingsmelding om HYU.

Arbeidsgruppen mener at det som handler om å tydeliggjøre og avklare hva fagskolesektoren skal være i fremtiden er et svært viktig punkt, som bør tas opp på workshop i nytt fagskoleråd i 2024.